

Samen op weg naar een duurzamer Zoetermeer

Wensen van duurzame organisaties

Zoetermeer, 19 april 2022

Burgemeester, mijnheer de voorzitter, en leden van het gemeentebestuur

Om te beginnen wil ik namens DuurSamen Zoetermeer alle gekozen leden van het nieuwe gemeentebestuur van harte feliciteren met hun verkiezing. Uit eigen ervaring weet ik dat het een eervolle, verantwoordelijke en zware functie is. 'Eervol' om deel uit te mogen maken het bestuur van een gemeente, 'verantwoordelijk' om vergaande besluiten te nemen voor 125.000 inwoners en 'zwaar' omdat u heel veel moeilijke dossiers eigen moet maken en daarover met 12 andere fracties in debat gaat alvorens tot een besluit te komen.

Zo is er voor de komende 4 jaar een enorme opgave om Zoetermeer duurzamer te maken. Daarom wil DuurSamen mét duurzame organisaties de samenwerking met de gemeente verdiepen. Wij denken dat het daarbij van belang is dat de verschillende partijen elkaar vertrouwen bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid rondom duurzaamheid. En dat vertrouwen ontstaat volgens DuurSamen daar waar echt **samen gewerkt** wordt. Met het accent niet alleen op 'samen' maar ook op 'werken'.

- Om aan die samenwerking vorm te geven **biedt** DuurSamen
 - o een netwerk,
 - o een platform en
 - o activiteiten **aan**.
- Met de gemeente wil DuurSamen **samen**
 - o jaarlijks een inspirerende bijeenkomst over duurzaamheid organiseren,
 - o het netwerk van Natuur, Milieu en Educatie opnieuw opstarten en
 - o samenwerking zoeken bij het organiseren van duurzame activiteiten.
- Van de gemeente **vraagt** DuurSamen
 - o telkens in onderling overleg een item over duurzaamheid in het Stadsnieuws op te nemen,
 - o tweemaal per jaar op de zaterdagmarkt voor duurzame organisaties kraampjes beschikbaar te stellen,
 - o de Rekenkamer te verzoeken onderzoek naar effectiviteit, doelmatigheid van en betrokkenheid bij het Zoetermeerse duurzaamheidsbeleid te doen en
 - o voortzetting van de huidige ondersteuningssubsidie voor de komende vier jaar.
- Namens duurzame Zoetermeerse organisaties en personen **biedt** DuurSamen de gemeente inhoudelijke wensen **aan** om Zoetermeer duurzamer te maken. Deze wensen hebben betrekking op meerdere thema's:
 - Lokaal voedsel en biodiversiteit;
 - Mobiliteit en luchtkwaliteit;
 - Duurzame energie en draagvlak;
 - Afvalbeleid en circulaire- en deeleconomie;
 - Jongeren en bewustwording;
 - Duurzame wereld.
- DuurSamen verzoekt het gemeentebestuur om dit jaar **samen** een stadsgesprek te organiseren, waarin de beoogde samenwerking en verschillende inhoudelijke thema's aan de orde komen. Daarmee wordt zowel de bewustwording over duurzaamheid als de gewenste gedragsverandering in Zoetermeer bevorderd.

Voorzitter,

Op zaterdag 9 april hebben Zoetermeerse organisaties en individuele personen in een optocht niet alleen laten weten dat zij ieder voor zich al bijdragen aan een duurzamer Zoetermeer, maar dat zij dat ook samen willen doen. Met het formuleren van hun wensen en het aanbieden ervan **nú** aan het gemeentebestuur, willen zij samen met het nieuwe gemeentebestuur Zoetermeer duurzamer maken.

We zien gezamenlijk een inhoudelijk antwoord van het gemeentebestuur op dit document met grote belangstelling tegemoet.

Namens stichting DuurSamen Zoetermeer,

Kees van der Riet, secretaris,

Bijlage: één

Samen op weg naar een duurzamer Zoetermeer,

Hoe DuurSamen en haar netwerk graag samen willen werken met de gemeente.

Samen op weg naar een duurzamer Zoetermeer

Hoe DuurSamen en haar netwerk graag samen willen werken met de gemeente.

Lokaal voedsel en biodiversiteit

- Er zijn meer mogelijkheden in Zoetermeer om plekken te creëren voor openbare gezonde en duurzame voedingsmogelijkheden, zoals echte fruitbomen en fruitstruiken en mogelijk notenbomen;
- Door oudere rassen en een veelvoud van rassen te planten, komt er meer biodiversiteit. Wat dus ook in de stad kan;
- Deze en andere groene elementen kunnen de mensen meer samenbrengen en plekken leefbaarder maken;
- Als er meer "open" grond en meer groen is, kan het water wat door regen naar beneden komt eerst zijn werk doen om deze planten te laten groeien en komen er minder overstromingen voor omdat er nu zoveel betegeling is;
- Als er in Zoetermeer niet gespoten wordt met gif, krijgt mooie gezonde en eerlijke voeding meer kans;
- Als er op alle platte daken (o.a. flatgebouwen en bedrijventerreinen) van Zoetermeer zonnepanelen komen, zijn we alweer een stuk verder wat betreft de energiebalans in de stad;
- Imkerij De Honingpot geeft cursussen waardoor je ook bewust wordt van de natuur om je heen en je daardoor nog bewuster maakt van het feit dat meer en eetbaar groen helpt voor een fijnere leefomgeving. Voor zowel mens als dier;
- Er komt een voedselbos in een deel van het Balijbos en het Bentwoud, waar bewoners samen met groenonderhoud een gezonde en duurzame voedsel coöperatie oprichten waar mensen met een afstand op de arbeidsmarkt vrijwillig actief kunnen zijn (eventueel met hulp coach van een Groenbedrijf);
- meer boeren en makers uit de regio verbinden met consumenten om zo onder meer de lokale economie te versterken en voedsel weer iets persoonlijks te maken;
- zo veel mogelijk voedselkilometers besparen door lokaal kopen aan te moedigen;
- de eerlijke prijs van voedsel hanteren en toelichten om zo de verduurzaming van ons voedselsysteem te stimuleren;
- steeds meer mensen in de regio toegang geven tot vers en gezond eten dat met aandacht is geproduceerd door boeren en makers uit de buurt;
- zo min mogelijk verpakkingsmateriaal in ons voedselsysteem en stimuleren van duurzame alternatieven;
- op zo veel mogelijk fronten voedselverspilling voorkomen;
- Fors meer bomen en groen in en om de stad (klimaatadaptatie) en concrete versterking van de biodiversiteit;
- Geen aantasting of nog meer afnemen van het meer van het Groene Hart;
- Gemeenteplantsoen moet alleen aangeplant worden met genetisch divers plantgoed (lokale zaailingen);
- Bedrijfsfonds voor gratis gezonde schoollunches met producten voor lokale boeren;
- Aanpassing van de hondenkaart: hondenpoep moet mee naar huis, ook als het in het struikgewas ligt (stikstofvervuiling stadsnatuur);
- Afvoeren van hemelwater wordt bij renovatie van panden niet meer gekoppeld aan HWA-stelsel maar wordt geïnfiltreerd in de bodem of oppervlaktewater (vaarten of sloten na filtering).

Algemeen

Ook de komende 4 jaar ligt er een enorme opgave om Zoetermeer duurzamer te maken. Een opgave die we –inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente- alleen samen vorm en inhoud kunnen geven. Daarom wil DuurSamen haar samenwerking met de gemeente de komende 4 jaar graag verdiepen om zo bij te dragen aan een duurzamer Zoetermeer. Wij denken dat het daarbij van belang is dat organisaties, bedrijven en burgers vroegtijdig worden betrokken bij het ontwikkelen van beleid rondom duurzaamheid. Vertrouwen ontstaat volgens ons daar waar echt **samen gewerkt** wordt. Met het accent niet alleen om 'samen' maar ook op 'werken'.

Om aan die samenwerking vorm te geven doen wij het volgende het aanbod:

1. Wij bieden de gemeente een netwerk met diverse partners waarmee vroegtijdig gesproken kan worden over nieuw duurzaamheidsbeleid. Als start van dat gesprek bieden wij de wensen van de verschillende partners op 9 april aan;
2. Wij organiseren een platform om deze partijen te informeren en betrokken te houden;
3. Wij organiseren activiteiten om de Global Goals onder de aandacht van alle burgers te brengen.

Wij willen graag op de volgende manier samenwerken met de gemeente:

4. We organiseren jaarlijks – in de week van de duurzaamheid – samen een inspirerende bijeenkomst over een van de aspecten van duurzaamheid;
5. We willen het netwerk van Natuur, Milieu en Educatie samen opnieuw opstarten;
6. Bij het organiseren van duurzame activiteiten zoveel mogelijk de samenwerking op te zoeken.

Wat vragen wij van de gemeente

7. bij Stadsnieuws telkens een item over duurzaamheid op te nemen, via ons netwerk kunnen wij zorgen voor content;
8. tweemaal per jaar (april en september) op de zaterdagmarkt voor Zoetermeerse, duurzame organisaties kraampjes beschikbaar te stellen waar zij zich kunnen presenteren. Na een jaar worden deze activiteiten geëvalueerd en bij succes uitgebreid naar de markten in Oosterheem en Rokkeveen;
9. de Rekenkamer verzoeken onderzoek te doen naar effectiviteit, doelmatigheid en betrokkenheid van het Zoetermeerse beleid op een of meerdere deelterreinen van duurzaamheid;
10. voortzetting van de huidige ondersteunings(subsidie) voor de komende collegeperiode.

Nu bieden wij de gemeente inhoudelijke wensen van Zoetermeerse organisaties aan, die zij ons hebben toegestuurd om Zoetermeer duurzamer te maken. Deze wensen hebben betrekking op de thema's:

- Lokaal voedsel en biodiversiteit
- Mobiliteit en luchtkwaliteit
- Duurzame energie en draagvlak
- Afvalbeleid en circulaire- en deeleconomie
- Jongeren en bewustwording
- Duurzame wereld

Mobiliteit en luchtkwaliteit

- Meer focus op lokale distributie;
- Locatie en toestemming voor het opzetten van een 100% operationele off-grid hub voor de Fietskoerier;
- Instellen van een milieuzone met verbod voor diesels en stimuleren van elektrische vervoersmiddelen;
- Auto- en vrachtverkeer zo veel mogelijk om de stad heen laten rijden en ondernemers schoner goederenvervoer in de (binnen)stad laten gebruiken;
- Lopen, fietsen en openbaar vervoer stimuleren;
- Mobiele (bouw) werktuigen minimaal laten voldoen aan emissieklasse Fase IV;
- Snorfietzers op de rijbaan met helm in plaats van op het fietspad;
- Langs drukke wegen geen maatschappelijke voorzieningen bouwen;
- Bekendheid geven aan het stook alert;
- Automobilisten aanmoedigen om hun autobanden op de juiste spanning te houden;
- Bevorderen gebruik van afhaalpunten van pakketten in plaats van thuisbezorging;
- De Meetgroep Luchtkwaliteit Zoetermeer (MLZ) faciliteren;
- Zorg ervoor dat Zoetermeer nummer 1 fietsstad van Nederland wordt die vooral veilig is;
- Realiseer een tramhalte bij GeuzeGroen in de Nieuwe Driemanspolder;
- alle auto's en lichte voertuigen van de gemeente op elektriciteit. Zware voertuigen op waterstof. De gemeente actief gaat inzetten op elektrische deelauto's per wijk;
- Uitbreiden aanbod openbaar vervoer, directe verbinding met Rotterdam. 90% van de bewoners in Zoetermeer moet op max 15 min. loopafstand van tram of bus wonen, ook in het weekend.

Duurzame energie en draagvlak

- Maak betaalbaarheid voor de energietransitie tot een opdracht voor het college.

Op dit moment is betaalbaarheid als een soort randvoorwaarde geformuleerd voor de energietransitie. Dit gaat niet vanzelf. Als we van de energietransitie ene succes willen maken, moeten we ervoor zorgen dat dit voor iedereen betaalbaar wordt en het nieuwe college de opdracht meegeven om dit doel maximaal te bevorderen.

-Zorg voor voldoende uitvoeringscapaciteit

Zelfs voor het geven van concrete adviezen over de energietransitie, zijn er serieuze knelpunten om ene goede onafhankelijke adviseur te vinden. Ook voor de uitvoering lopen de wachttijden nu al sterk op en we zijn nog maar net begonnen. Geef het college opdracht actief te monitoren op beschikbare arbeidscapaciteit voor de energietransitie en geef opdracht hier actief op te sturen.

-Kies een jaarlijks meetbaar doel

De ambitie Zoetermeer aardgasvrij in 2040 zal de komende tien jaar nog nauwelijks een meetbaar effect laten zien. Kies daarom een op korte termijn meetbaar doel, zoals een jaarlijkse afname van het gebruik van aardgas in de gemeente. De norm hiervoor is een reductie van minimaal 5% per jaar.

-Geef specifieke aandacht aan minder energieverbruik bij huurders

Met name huurders hebben een beperkt handelingsperspectief waar het gaat om het verlagen van het gasverbruik. Met name de doelgroep met een laag inkomen, heeft het moeilijk en tot nu toe lukt het onvoldoende om met deze huishoudens contact te leggen over energiebesparing. Daarom pleiten we voor een van deur tot deur campagne om mensen direct en onmiddellijk te helpen met energiebesparing. Daarnaast moeten de woningeigenaren meer onder druk gezet worden om woningen beter te isoleren en wel op korte termijn.

- De gemeente Zoetermeer presenteert per halfjaar een publieke duurzaamheids voortgangsverslag. Dit geldt ook voor alle bedrijven en wooncorporaties in deze stad;

- Versnellen door de gemeente van de mogelijkheden om gebruik te maken van het duurzaamheidsfonds 2040;

- Ontwikkelen van een planning waarmee per wijk/buurt helderheid komt over het tijdsplan voor het beschikbaar komen van alternatieven voor gas (nadere uitwerking van de transitievisie warmte);

- Mogelijk maken of faciliteren van het verkrijgen van renteloze leningen voor verduurzamen voor woningen in Zoetermeer;

- Mogelijk maken van experimenten/pilots met het opwekken van duurzame energie, zoals aardwarmte;

- Mogelijk maken van experimenten/pilots met het opslaan van duurzaam opgewekte energie, zoals bijvoorbeeld thermische energieopslag;

- Propageren en stimuleren van vermindering van energiegebruik;

- Stimuleren van isolatie van het woningen en gebouwen;

- Ondersteunen van organisaties, die zich bezighouden met het verduurzamen van woningen en gebouwen;

- Realiseer op het Prisma-terrein twee of drie windturbines, die 50% lokaal bezit zijn. Dit in samenwerking met de gemeente Lansingerland;

- De Mandelabrug wordt geheel voorzien van zon PV in glas (in samenwerking met Prorail/NS);

- De WOZ-waarde wordt voor 30% bepaald door de duurzaamheid van het vastgoed (woningen en gebouwen). Dus laag energieverbruik of gebruik van circulaire materialen geeft korting die naar de toekomst groter wordt. Uitwerking daarvan dient in dialoog objectief, wetenschappelijk objectief vast te worden gesteld;

- Alle beschikbare daken gebruiken voor zonne-energie voordat aan zonne-energie op groen wordt gedacht.

Afvalbeleid en circulaire- en deeleconomie

- Zoetermeer behoort in 2026 tot de eerste 7 gemeenten met inwoneraantal tussen 100.000 en 200.000 inwoners met de minste kilo's huishoudelijk restafval per persoon;¹
- Baseer een nieuw afvalbeleid op draagvlak bij de inwoners;
- Neem primair maatregelen om stank te voorkomen. Dus haal etensresten frequent op en tref voorzieningen voor luiers en incontinentiemateriaal;
- Voer maatregelen stapsgewijs in, doe niet alles in 1 keer;
- Haal restafval elke 2 weken op;
- Haal plastic elke 2 weken op in doorzichtige zakken;
- Werk actief samen met kringloopwinkels;
- Wees open, eerlijk en transparant naar de bevolking;
- Nascheiden moet, maar hethelpt maar een beetje;
- Gedifferentieerde tarieven leiden tot minder kosten voor de inwoner;
- Bouwafval en -materiaal (en geselecteerde producten) die opgehaald worden en ingeleverd worden bij de stort moeten beschikbaar gesteld worden voor wie ze wil hergebruiken;
- Steun jonge, lokale, duurzame bedrijven (promotie, coaching, opdrachten geven);
- Vorm samen een netwerk van circulaire bedrijven en initiatieven (zoals kringloopwinkels en repaircafé's) om gezamenlijk het hergebruik te stimuleren en het aanbod van afval te verkleinen;
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Zoetermeer heeft als netwerk daarbij de volgende primaire doelen:
 - o Zoetermeer duurzaamste stad van Nederland
 - o Stimuleren duurzame lokale inkoop
 - o Stimuleren circulair ondernemen
 - o Ondernemers en burger samen op weg naar bewust duurzaam
- Voorrang voor deeleconomie: meer deelauto's, deelscooters, deelprinters, deelwasmachines etc. Laagwaardige producten in individueel bezit worden vervangen door hoogwaardige deelproducten met dito garantie. Fabrikant blijft eigenaar, verhuurt dienst;
- Maximale inzet op renovatie leegstaande gebouwen en vergroening omliggende terreinen. Industrie- en bedrijfsgebieden bij het centrum, zoals Hoornershage, kunnen woon/werkgebied worden;
- Regelingen om deelgebruik bestaande publieksgebouwen te stimuleren. Avondonderwijs in basisschool etc. Overleg met scholen wat daarvoor nodig is (bijvoorbeeld investering in afsluitbare kasten, gedeelde schoonmaakservice);
- toelaten en actief benaderen van stichtingen, verenigingen en vrijwilligersorganisaties tot SEBO en aanbestedingen.

Jongeren en bewustwording

- Greenteam Zoetermeer wil gehoord en bevraagd worden door de Gemeente Zoetermeer wanneer het over duurzame keuzes voor de toekomst gaat;
- Samen met Greenteam jongeren in Zoetermeer bewust maken van de mogelijkheden die duurzaamheid te bieden heeft;
- Samen met Greenteam jongeren motiveren om duurzame keuzes te maken;
- Samen met Greenteam jongeren een stem geven in de keuzes die vandaag over de toekomst gemaakt worden.

¹ Zie college van Peter Vergers op: <https://youtu.be/ngrKRud7CeU>

Duurzame wereld

Het gemeentebestuur dient een voorbeeldfunctie te vervullen als het gaat om een eerlijke, duurzame wereld voor iedereen. Zowel in eigen beleid als het stimuleren daarvan in de samenleving van Zoetermeer.

De volgende organisaties en personen hebben bijgedragen aan dit document

Belangen Vereniging Verduurzamen Landenbuurt
 Biologische Supermarktketen Ekoplaza
 Boodschappenservice van lokaal voedsel Rechtstreeks
 Buurttuin de Zoete Aarde
 Buurttuin Hof van Seghwaert
 Cooking for Life
 De Fietskoerier Zoetermeer
 Duurzame Energiecoöperatie Zoetermeer
 Green Impact Network
 Imkerij De Honingpot
 Kringloopwinkel Pelgrimshoeve
 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Zoetermeer
 Meetgroep Luchtkwaliteit Zoetermeer
 Meetgroep Luchtkwaliteit Zoetermeer
 Netwerk middelbare scholieren Greenteam Zoetermeer
 Peter Vergers
 Sociaal Maatschappelijke organisatie Piëzo
 Sterk Techniek Onderwijs
 Stichting DuurSamen Zoetermeer
 Van Oppen Advies
 Vereniging Bewonerscollectief Energietransitie Laagbouwwoningen
 Voedselbos Benthuizen
 Voedselbos Geuzegroen
 Vogel- en Natuurvereniging Zoetermeer
 Walter Jansen
 Wereldwinkel Zoetermeer

Bewustwording ten aanzien van duurzaamheid vergroten door organisaties en personen met elkaar te verbinden.